

Medicinskt bot kan leda till medicinskt hot

Helsingborg 20091019

DN:s varning

Med anledning av DN:s varning ”förkylningsmedel kan vara livsfarliga” ringde jag till forskaren, toxikologen och patologen Tony Kronevi från Danderyd. Han var väldigt glad för läkemedelsvarningen som DN publicerade 20061019.

Kronevi har oroat sig ett bra tag för att dessa preparat kommer att skada folkhälsan och ser att DN:s upplysning är mycket viktig i den debatt som kan komma av detta.

Folk har rekommenderats att använda vissa preparat för att slippa bli förkylda. När Kronevi insåg vilka biverkningar dessa preparat kunde ge avrådde han från att använda dem.

Kronevi hjälper också många människor som drabbats av överkänslighet på grund av att de vistats i sjuka inomhusmiljöer. De symptom som framkallats av den sjuka inomhusmiljön tror sjukvården kan läkas ut av läkemedel. Men tyvärr enligt Kronevi, befärar han också att användningen av dessa preparat kommer att göra många människor överkänsliga och därmed försvåra hans differentialdiagnostik. Tyvärr kan överkänslighet istället ge mycket allvarliga biverkningar i kombination med de preparat han varnat för.

Faktaruta, differentialdiagnostik: Metod att avgöra vilken av flera närbesläktade eller likartade sjukdomar som orsakat en viss symtombild eller vissa sjukdomstecken. Korrekt differentialdiagnostik baseras på klinisk iakttagelseförmåga och riktig tolkning av resultat från laboratorieundersökningar.

Information från Läkemedelsverket

Senaste numret information från läkemedelsverket står det följande om överkänslighet mot povidon. Povidon är en polyvinylpolymer som används som stabilisator i många läkemedel, bland annat i alvedon, fludent, kåvepenin, hårvårdsprodukter och hårgelé som kan ge utslag och klåda i hårbotten.

Povidon kan också ge följande symptom enligt läkemedelsverket: eksem, överkänslighet i näsa och ögon (allergisk rinnit och konjunktivit) allvarlig allergisk reaktion som i många fall drabbar flera organ och i många fall med dödlig utgång (**anafylaxi**)

Andningssvårigheter (dyspné)

Blodkärlsvullnad (angioödem)

Blodtrycksfall (hypotoni)

Onormalt lågt blodtryck (hypotension)

Högt blodtryck (hypertoni)

Nässelfeber (urtikaria)

Ökad hjärtverksamhet (takykardi)

I och med att polyvinylpolymerer ingår i byggprodukter kan det återigen uppstå problem med differentialdiagnostiken, när någon drabbas av sjukdomssymtom som kan drabba en hantverkare inom byggbranschen eller människor som vistas i fastigheter där detta ämne ingår.

Generellt har man hitills ansett povidon vara atoxiskt (ogiftigt, ofarligt) och överkänslighet anses vara mycket ovanligt, även om enstaka fall har beskrivits i litteraturen. Det finns ett stort mörkertal när man talar om det här eftersom sjukvården inte har kunskap eller att de inte tar sig tid för att utreda och identifiera symtomen i varje enskilt fall som man borde. Man borde kanske öka kunskapen och förståelsen för det här, då kanske man inte längre behövde tala om enstaka fall i litteraturen.

Klinik och vetenskap 2007-04-25 Povidonöverkänslighet, fallbeskrivningar och litteraturfall:

En nioårig pojke som vid två tillfällen inkommit till akutmottagningen på grund av anafylaxi hade intagit ett läkemedel innehållande flubendazol. Pojken reagerade efter fem minuter med angioödem, urtikaria, dyspné, hypotension och takykardi, vilket utvecklades till hjärtstillestånd och koma. Vid nästa tillfälle, 10 minuter efter lokal applikation av en lösning innehållande povidonjod (betadine), fick han urtikaria, angioödem och inspiratorisk stridor (förträngning i luftvägarna). Pricktest för både Betadine och Fluvermal var positivt, liksom för povidon. Vidare utredning med bland annat pricktest påvisade allergi mot povidon.

En annan rapport beskriver en 32-årig man som tio minuter efter intag av ett paracetamol innehållande preparat utvecklade urtikaria, angioödem, hypotoni och takykardi. Även vid denna utredning visade det sig att den här mannen hade specifika IgE-antikroppar mot povidon. Han hade tidigare intagit andra läkemedel med paracetamol utan problem.

En 27-årig man utvecklade generaliserad urtikaria och angioödem omedelbart efter utvärtes applikation av povidonjod. Pricktest var positiva för povidonjod och för povidon-extrakt, medan testning för andra jod innehållande produkter var negativa.

En 59-årig kvinna som tidigare haft kontakturtikaria i samband med hårbehandlingar utvecklade en anafylaktisk (allergisk) reaktion efter vaginal desinfektion med povidonjodlösning. Pricktest var positivt för povidonjod och povidon, men inte för jod. In vitro gav povidon histaminfrisättning (histamin utgör en del av kroppens immunförsvar) från patientens basofiler (en slags vita blodkroppar) i närvaro av serum. Ökat antal basofiler kan vara ett tecken på astma eller allergi. Är antalet basofila blodceller extremt lågt kan det vara ett tecken på leukemi. Vidare utredning visade att det schampo och den permanentväska hon använt också innehöll povidon. Man misstänkte att hon sensibiliserats för povidon vid tidigare hårbehandlingar. Sensibilisering: är den process som gör att kroppen utvecklar allergi.

Medicinsk utvärdering

Noterbart är också att patienter som får många olika mediciner kan få en giftcocktail som kan leda till en medicinsk förgiftning och synergieffekt (en kemikalie i kroppen som förstärker eller förminskar effekten av en annan) som istället för ett bot kan bli ett hot när man medicinerar patienten.

Man måste göra en utredning som ger patienten bästa möjliga medicinska utgångspunkt för att råda bot på den åkomma som patienten har och vara mycket aktsam när man gör en diagnos som leder till att rätt medicin kopplas ihop med den sjukdomsbild som patienten har. Det kan man inte om utredningen är ett hastverk som bara räknas i hur många minuter det får ta och där Fass som är läkarens bibel, inte hanteras på ett sätt som väger in alla biverkningseffekter när de medicinska besluten tas.

Eftersom povidon ingår i mediciner och byggmaterial borde det vara av intresse för våra makthavare att ta tag i det här innan katastrofen fullbordas. Fastighetsägare, byggentreprenörer, politiker, miljövärdande myndigheter, Länsstyrelser, Socialstyrelsen och inte minst Läkemedelsverket borde visa att våra myndigheter är till för oss och att det inte är vi som är till för dem.

Patientens trygghet?

Summan av det här är att patienttryggheten är i fara så länge man inte utreds på ett adekvat sätt och där läkarens omdöme grumlans av det faktum att han inte får den tid han behöver för att göra ett bra jobb och att han då tar till det som är enklast och minst tidskrävande, nämligen att dämpa patientens eventuella oro med att skriva ut några mediciner.

Börje Wigström

[E-mail-borje@wigstrom.net](mailto:borje-wigstrom@wigstrom.net)

Hemsida: wigstrom.net